

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 23.11.2022 antanut päätöksen kaivosluvassa annettavien määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta:

Yhtiö: Endomines Oy
Kaivospiiri ja KaivNro
sekä kaivosalue: Pampalo, KaivNro 4847 ja kaivosalue Pampalo NW KL2011:0003
Alueen sijainti: Ilomantsi

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätösasiakirjat ovat nähtävillä Tukesin verkkosivuilla (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>).

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Ilomantsin kunnan yleisessä tietoverkossa.

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 23.11.2022

Pidetään nähtävänä 30.12.2022 saakka. Valitusaika päättyy samana päivänä.

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

**PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTUJEN MÄÄRÄYSTEN SEKÄ YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN
TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA (Kaivoslaki (621/2011) 52 § ja 62 §)**

Kaivospiirin haltija

Endomines Oy
y-tunnus: 1061211-5
Ilomantsi
Suomi

Yhteystiedot:

Endomines Oy
Pampalontie 11
82967 Hattu

Lisätietoja antaa:

Hannu-Pekka Raappana, puh. +358 505 982 751

Kaivospiiri ja kaivosalue

Pampalo (KaivNro 4847) ja Pampalo NW -kaivosalue (laajennusalue KL2011:0003)

Sijainti

Ilomantsi (kaivospiirin ja kaivosalueen kartta on esitetty liitteessä 1)

Peruste määräysten tarkistamiselle ja vireilletulo

Määräysten tarkistamisen perusteet:

- 1) Päätös 7.11.2013 koskien Pampalo NW -kaivosaluetta (laajennusalue) lupatunnuksella KL2011:0003. Päätöksen mukaan kaivosluvan tarkistusväli on 10 vuotta.
- 2) Päätös 19.12.2018 koskien Pampalo-kaivospiiriä ja Pampalo NW -kaivosaluetta (päätös kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä). Päätöksen lupamääräyksessä 1 on todettu:

Lupamääräykset tarkistetaan 1.10.2021 ja viimeistään ennen kaivostoiminnan uudelleen aloittamista. Tarkistusväliä voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin ja kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on laittanut asian vireille 4.10.2021.

Kaivosluvassa annettujen määräysten ja yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksiin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.

Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.

Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1—7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.

Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvatuksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomaisen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.

Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa. HE 273/2009 52 §

Kaivoslain 52 §:n nojalla kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
- 9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Kaivoslaki 52 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

Pykälän 2 momentin nojalla lupaviranomaisen olisi määräajoin tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä. Tarkistamistarpeen arviointiväli olisi määriteltävä luvassa, ja se voisi olla enintään kymmenen vuotta. Kaivosluvan tarkistaminen tarkoittaisi lupamääräysten tarkistamista. Esimerkiksi kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvää vakuutta ja muita lopettamiseen liittyviä velvollisuuksia on yleensä tarpeen arvioida määräajoin.

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Lupamääräysten tarkistaminen ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Kaivoslaki 62 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.

Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka- alaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.

Kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslaki 108 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.

Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrä asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.

Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.

Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia

vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa. Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslaki 109 §

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 125 §:n osalta seuraavaa:

Kaivosviranomaisen olisi annettava kaivosturvallisuusluvassa yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset etenkin 113 §:ssä tarkoitetuista kaivosturvallisuuden edellyttämistä toimenpiteistä, 115 §:ssä tarkoitettua kaivoksen sisäisestä pelastussuunnitelmasta, 117 ja 118 §:ään perustuvista toimenpiteistä, 119 §:ssä tarkoitettua kaivoskartasta ja varautumisesta kaivostoiminnan turvalliseen lopettamiseen 120 §:n mukaisesti. Määräykset liittyvät 11 luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamiseen.

Kaivosturvallisuusluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Kaivoslaki 125 §

Kaivosturvallisuuslupa

Kaivoslupa-alueen KL2011:0003 (Pampalo NW) kaivosturvallisuusluvan määräykset on tarkistettu päätöksellä 17.1.2022. Päätös on lainvoimainen.

Ympäristölupahakemus Pampalo NW-alueelle

Puhelinkeskustelussa (Tuovinen Seppo/Endomines Oy ja Leinonen Ossi/Tukes) 11.11.2022 saadun tiedon mukaan, Endomines Oy tulee jättämään Pampalo NW -lupa-alueen koskevan ympäristölupahakemuksen marraskuussa 2022.

Kaivosviranomaisen huomauttaa, ettei varsinaista kaivostoimintaa alueella voi aloittaa, ennen kuin ympäristölupa on saanut lainvoiman.

Voimassa oleva kaivoslain mukainen vakuus

Voimassa olevan vakuuden suuruus on 100 000 euroa ja vakuuden laji on pankkitalletus.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Endomines Oy:lle päätöksen kaivosluvassa annettujen lupamääräyksiensä tarkistamisesta (kaivosalue KL2011:0003, Pampalo NW) sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta koskien sekä Pampalon kaivospiiriä (KaivNro 4847) että kaivoslupa-alueen KL2011:0003, Pampalo NW.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 62 § ja 181 §

Kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoiminnan harjoittajan on Pampalon kaivospiirin osalta huomioitava, mitä kaivoslain 2011 181 §:n nojalla säädetään. Tämän nojalla Pampalon kaivospiirin osalta kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 2011 6, 17, 18, 97, 101 ja 108-111 §:ssä, 11 ja 13-15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen uudet lupamääräykset ja perustelut

7.11.2013 annetun päätöksen lupamääräyksistä jäävät voimaan lupamääräykset 3, 4 ja 5 koskien kaivoslupaa KL2011:0003 (Pampalo NW):

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*).

Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta. Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) 0,15 prosenttia vuoden aikana louhitun ja hyödynnetyn metallimalmin kaivosmineraalien lasketusta arvosta; sitä laskettaessa otetaan huomioon malmin sisältämien hyödynnettyjen metallien keskiarvohinta vuoden aikana ja muiden malmin tuotteen keskimääräinen arvo vuoden aikana;

2) kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetystä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin:

a) kiinteistön omistaja ja kaivosluvan haltija sopivat; tai

b) kaivosviranomaisen kiinteistön omistajan tai kaivosluvan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaista tarkistamaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun korvauksen.

Jos lupaviranomainen on lykännyt kaivosluvan raukeamista 68 §:n 3 momentin mukaisesti, on tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu korvaus 100 euroa hehtaarilta (*korotettu korvaus*), kunnes kaivostoiminta aloitetaan tai sitä jatketaan.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen. Velvollisuus korotettuun korvaukseen alkaa, kun päätös kaivostoiminnan uutta aloittamisaikaa tai toiminnan jatkamista koskevaksi määräajaksi on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomainen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut:

Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §.

LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kuului- en kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (*sivutuotekorvaus*).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistön- omistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

Tämän päätöksen lupamääräykset korvaavat kaikki aiempien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annetut määräykset (päätökset 24.6.2014 ja 19.12.2018).

Tällä päätöksellä annettavat uudet lupamääräykset (Pampalo NW-laajennusalueen lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät) ja Pampalo NW:n laajennusaluetta ja Pampalon kaivospiiriä koskevat uudet yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarvittavat määräykset

LUPAMÄÄRÄYS 1

Hakijayhtiön on ennen Pampalo NW -kaivosalueen kaivostoiminnan valmistavien töiden jatkamista ehdottomasti tiedotettava ja varmistettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), metsälain (1093/1996) tai ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole muun lainsäädännön säännöksiä vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 2

Kaivoslupan haltijan on asetettava 119 500 euron suuruinen pankkitalletus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten. Jo aiemmin asetettua 100 000 euron vakuutta korotetaan siis 19 500 eurolla.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän päätöksen antamispäivästä lukien.

Perustelut:

Kaivosvakuus kattaa Pampalon kaivospiirin ja Pampalo NW:n kaivosalueen.

Endomines Oy omistaa kaivospiirin maa-alueen ja sillä sijaitsevat rakennukset. Pampalon laajennusalueen (Pampalo NW) omistaa Metsähallitus. Laajennusalueelle ei ole suunniteltu rakennuksia. Yhtiön omistamalla maa-alueella sijaitsevia rakennuksia ei ole tarkoitus purkaa kaivostoiminnan päätyttyä. Kaivosvakuus asetetaan tässä vaiheessa seuraaville lopetustoimenpiteille:

1. Maanalaisen kaivostekniikan purkaminen

Kaivoksesta puretaan pois kaikki sähkö-, vesi- ja tuuletustekniikka.

Vakuuden suuruus on 65 000 €.

2. Maanpinnalla olevien rakenteiden purkaminen

Maanpinnalla puretaan sellaiset rakenteet, jotka voivat aiheuttaa turvallisuusriskin. Tällaiseksi turvallisuusriskiksi on katsottava ainakin tuuletuskuilun päällä olevat rakenteet.

Vakuuden suuruus on 1 500 €.

3. Nykyinen avolouhos

Avolouhoksen täyttymisen ajaksi lopullinen avolouhos aidataan ja merkitään varoituskylteillä. Aitaamistarve on 1 km.

Vakuuden suuruus on 28 000 €.

4. Suunniteltu avolouhos (Pampalo NW)

Avolouhoksen täyttymisen ajaksi lopullinen avolouhos aidataan ja merkitään varoituskylteillä.

Vakuuden suuruus on 25 000 €.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

LUPAMÄÄRÄYS 3

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2027. Tarkistusväliä voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin ja kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteistä, jotta kaivosviranomainen voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 1.3.2027 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 15.10.-22.11.2021 välisenä aikana osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta> sekä Ilomantsin kunnan yleisessä tietoverkossa.

Kuulutuksesta on annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Asia on kuulutettu myös Pogostan Sanomat -lehdessä.

Asiasta on lähetetty lausuntopyynnöt 15.10.2021 Ilomantsin kunnalle, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle.

Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 22.11.2021 mennessä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tiedonanto vakuuteen liittyen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyysi kaivosyhtiöltä viimeisimmän päivityksen vakuuden suuruudesta 7.9.2022.

Yhtiö toimitti vakuuden suuruutta koskevan päivityksen 7.10.2022.

Annetut lausunnot, muistutus ja kaivosyhtiön selitys

LAUSUNNOT

Kuulutuksen johdosta lausunnon antoi Pohjois-Karjalan ELY-keskus. Ilomantsin kunta totesi lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa kuulemisasiakirjoihin.

MUISTUTUKSET

Metsähallitus ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiaan.

HAKIJAN SELITYS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt hakijayhtiöltä kaivoslain 42 §:n mukaisen selityksen annetun lausunnon johdosta.

Pohjois- Karjalan ELY-keskuksen lausunto ja hakijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastaus lausunnossa esitettyyn

Pohjois-Karjalan ELY-keskus (lausunto on annettu 1.11.2021)

Toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset

Kaivosviranomaisen on perehtynyt Karjalan Kultalinjan YVA-ohjelmaan (31.8.2011), ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (21.5.2013) ja yhteysviranomaisena toimivan Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon (4.10.2013) ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Hakijayhtiö on toimittanut ne kaivosviranomaiseen jo aiemmin Pampalo NW -kaivoslupahakemuksen liitteinä.

Yhteysviranomaisena toimivan Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta annetussa yhteysviranomaisen lausunnon yhteenvedossa todetaan mm. seuraavaa:

" Kokonaisuutena arvioiden arviointiselostuksen arviointien pohjaksi on tuotettu useita laadukkaita selvityksiä, kuten mm. maisema-, luontoselvitykset ja vesibiologiset selvitykset, jotka ovat luoneet hyvän pohjan vaikutusten arvioinnille. Itä-

Suomen yliopiston toteuttaman asukaskyselyn kautta on saatu tärkeää tietoa alueiden nykyisestä käytöstä ja merkityksestä paikallisille ihmisille sekä mahdollistettu heidän aktiivinen osallistuminen YVA-menettelyyn. Avoin ja aktiivinen tiedottaminen hankekokonaisuudesta ja siinä YVA-menettelyn aikana tapahtuneista muutoksista on myös ollut keskeistä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on myös tunnistettu keskeiset hankkeesta, sen koko elinkaaren aikana eri vaiheissa, syntyvät vaikutukset. Vaikutukset on arvioitu louhoskohtaisesti, joten eri avolouhosten paikalliset vaikutukset ovat vaikutusten arvioinnissa eroteltavissa ja toisaalta myös hankekokonaisuuden kokonaisvaikutukset. Arviointiselostuksessa on myös eri vaikutusten yhteydessä käsitelty vaikutusten vähentämiskeinoja, mikä on olennainen osa arviointiselostusta.

Arviointiselostus muodostaa informatiivisen kokonaisuuden kaivostoiminnan ympäristövaikutuksista, mutta myös toiminnan sosiaalisista, taloudellisista ja jossain määrin myös yhteiskunnallisista vaikutuksista. Arviointiselostuksessa esitetyt tiedot on havainnollistettu kokoamalla tiedot taulukoihin, esittämällä niitä kartoilla ja käyttämällä valokuvia, jotka kaikki lisäävät arviointiselostuksen informatiivisuutta, vaikutusten hahmottamista ja vertailua sekä kokonaisuuden hahmottamista.

Arviointiselostuksessa on myös käsitelty ja kuvattu arvioinnin suorittamisessa käytetyt menetelmät ja lähtöoletukset suhteellisen hyvin. Arviointiselostuksessa on käsitelty edelleen arviointeihin liittyviä epävarmuustekijöitä, joiden perusteella voi arvioida tehtyjen arviointien luotettavuutta.

Kokonaisuutena arvioiden arviointiselostus, vaikka siinä on joiltakin osin täydennettävää, antaa runsaasti tietoa hankekokonaisuuden ympäristövaikutuksista jatkosuunnittelun ja päätöksenteon pohjaksi ja on lisännyt kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia."

Hakijayhtiö on aiemmassa hakemuksessaan (kaivoslupahakemus Pampalo NW) huomioinut ja kuvannut Pampalo NW -hankkeen aiheuttamia ympäristövaikutuksia seuraavien osa-alueiden osalta: ihmiset, maaperä, pohjavesi, vesistöt, kasvillisuus, eläimet, luonnon monimuotoisuus, yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, kulttuuriperintö, liikenne, liikenneturvallisuus, maisema ja luonnonvarojen hyödyntäminen.

Ympäristövaikutusten arvioinnin huomioonottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on päätöstä tehdessään huomioinut arviointiselostuksen kaivoslain (621/2011) 56 §:n mukaisesti. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 1 ja toteaa arviointiselostuksessa ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen siitä antamassa lausunnossa todetut seikat tulevan käsitellyksi mm. Pampalo NW -aluetta koskevassa ympäristö- ja vesilain mukaisessa lupamenettelyssä.

Muuta huomioitavaa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto täsmentää lisäksi, että tässä päätöksessä on kyse kaivoslain nojalla annettujen lupamääräysten tarkistamisesta jo kaivosoikeuden saaneille alueille.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa tässä päätöksessä lupamääräyksen 1, joka pohjautuu Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen antamaan lausunnon osaan:

” Endomines Oy:n Karjalan kultalinjan kaivoshankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tehdyn luontoselvityksen (elokuu 2012) mukaan Pampalo NW-alueella ja/tai sen lähiympäristössä on mm. Metsähallituksen metsätalouden suojelumetsää, ns. vanhaa metsää, vesilain suojelemaa alle yhden hehtaarin suuruiset luonnontilaiset lammet, metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, silmällä pidettäviä luontotyyppisiä sekä uhanalaisia lajeja. Suojelumetsien alueella on olemassa olevan tiedon mukaan runsaasti vanhojen metsien uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymiä, joiden esiintymistä on myös tarve lisäselvittää. Toiminnassa on mm. huolehdittava siitä, ettei uhanalaisten lajien elinympäristöjen säilymistä vaaranneta. Näistä erityisistä luonnonarvoista johtuen ELY-keskus katsoo, että kaivostoiminta ml. toiminnan valmistelu sisältäen mm. puiden kaato, voidaan aloittaa NW-alueella vasta, kun kaivostoiminnan edellytykset on tutkittu ympäristölupamenettelyssä ja toiminnalle on myönnetty ympäristölupa. Tällä perusteella myös kaivoslain nojalla tulisi antaa määräys, ettei toimintaa voida aloittaa ennen kuin suunniteltua toimintaa koskien on tehty riittävät selvitykset mm. tarkempi ajantasainen luontoselvitys ja kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset on tutkittu ympäristölupamenettelyssä.”

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on lausunnossaan todennut seuraavaa:

”Kaivoslain mukaisella vakuudella tulee kattaa muiden kuin kaivannaisjätealuiden määriteltyjen alueiden maisemoinnin kustannukset eli tarpeelliset esim. teiden ja kenttien purkutyöt ns. pima-asetuksen (214/2007) mukaiseen kynnysarvoon, maan muotoilun, kasvukerroksen ja metsittämisen kustannukset sekä myös riittävän seurannan ja mahdolliset vielä myöhemmin mm. maan vajoamisen johtuen tarpeelliset täydentävät toimenpiteet. Ko. vakuudella on tarpeen varautua ainakin muiden kuin toiminnanharjoittajan omistuksessa olevien alueiden maisemoinnin kustannuksiin maanomistajaa tyydyttävällä tavalla. Maisemoinnin osalta vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 200 000 €.”

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa edellä esitettyyn lausunnon osaan seuraavasti:

Kaivoslain nojalla määrättävässä vakuudessa tulee huomioida tiestön purkamisen ja esimerkiksi varikkoalueiden siistiminen. Kaivosyhtiön ilmoituksen mukaan alueella olevia rakennuksia ei tulla kuitenkaan purkamaan toiminnan päätyttyä, koska rakennukset sijaitsevat yhtiön omistamilla kiinteistöillä, lukuunottamatta korjaamorakennusta. Korjaamorakennus siirtyy kuitenkin Ilomantsin kunnalta kaivosyhtiölle viimeistään vuoden 2023 loppuun mennessä. Näin ollen ei

myöskään alueen tiestöä pureta, eikä alueelle jää myöskään kenttiä, joita tulisi siistiä.

Maanvajoamisen (sortumavaaran) osalta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa seuraavaa:

Kaivostoiminnan päättämisen jälkeen arvioidaan erikseen alueelle jäävä sortumatai maanvajoamariski. Mikäli Pampalon kaivokselle tullaan tällainen alue määrittämään, alue määrätään aidattavaksi sortumavaaran vuoksi. Koska kaivostoiminta ei ole päättynyt, ei tällaista vaaran mahdollisuutta voida tässä vaiheessa vielä arvioida. Kaivoslain mukaista vakuutta ei voi määrätä asetettavaksi odottamattomia tapauksia varten. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei täten voi määrätä vakuutta asetettavaksi mahdollisen sortumavaaran johdosta.

Pohjois- Karjalan ELY-keskus on lausunnossaan todennut seuraavaa:

”Lisäksi ELY-keskus katsoo, että kaivoksen ylivuotovedet voivat edellyttää vesien käsittelyä ja kuormitus- ja vaikutus seurannan jatkamista toiminnan loppumisen jälkeenkin, mitkä ovat tarpeen ainakin tässä vaiheessa sisällyttää määrättävään POKELY/1016/2015 4/4 vakuuteen. Näitä toimia ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain mukaisessa vakuudessa, joka koskee vain kaivannaisjätealueita. Tältä osin asetettavaksi vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 100 000 €.”

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vastaa edellä esitettyyn lausunnon osaan seuraavasti:

Puhelinkeskustelussa 11.10.2022 (Leinonen Ossi/Tukes ja Heikkinen Mari /POKELY) käytiin läpi Pampalon kaivoksen mahdollista ylivuotoriskiä. Kaivoksen ylivuotoriskiä ei kuitenkaan ainakaan tässä vaiheessa pystytä luotettavasti arvioimaan. Se on mahdollista, mutta koska sitä ei vielä tiedetä, ei asian suhteen voi määrätä asetettavaksi vakuuksia, koska ylivuotoriskin edellyttämiä mahdollisia toimenpiteitä ei vielä tiedetä.

Kaivosyhtiö on esittänyt kaivoslain mukaisessa selityksessään ylivuotovesien hallintaan 20 000 euron vakuutta. Edellä mainitusta syystä sitä ei voi määrätä asetettavaksi. On huomioitava, ettei kaivoslain nojalla voida määrätä asetettavaksi vakuuksia, jotka eivät kuulu kaivoslain piiriin. Ylivuotovesien osalta kaivoslain mukaisen vakuuden piiriin voisivat kuulua ylivuotovesien hallintaan liittyvien rakenteiden purkaminen.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Endominex Oy:lle, Ilomantsin kunnalle, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle. Jäljennös lupapäätöksestä toimitetaan Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille ja asiassa muistutuksen tehneelle.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Ilomantsin kunnan yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Pogostan Sanomat – lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1391/2018) mukaisesti 4 000 €, koska päätös sisältää kaivosluvan määräysten tarkistamisen. Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten maksu sisältyy kaivosluvan määräysten tarkistamiseen liittyvään maksuun.

Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Lasku toimitetaan erikseen.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ([808/2019](#)). Kaivosviranomaisen päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 3 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Ossi Leinonen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto ja kaivosyhtiön selitys
3. Valitusosoitus

Pampalon kaivospiirin ja Pampalo NW -alueen sijainti (mittakaava ja rajat ohjeelliset)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 15.11.2021, KaivNro 4847 ja Tukes 8646/10.03.06/2021

Lausunto kuulemisasiakirjasta koskien kaivosluvassa annettujen määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista, Pampalo (KaivNro 4847) ja Pampalo NW-kaivosalue (laajennusalue KL2011:0003)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausuntoa koskien kaivosluvassa annettavien määräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista koskevasta kuulemisasiakirjasta, jossa viitataan päätöksiin:

- 1) Päätös 7.11.2013 koskien Pampalon NW -kaivosaluetta lupatunnuksella KL2011:0003
- 2) Päätös 19.12.2018 koskien Pampalo -kaivospiiriä ja Pampalon NW-kaivosaluetta

ELY-keskuksen lausunto

Pampalon kaivosta sekä muita yhtiön Karjalan Kultalinjan kaivoshankkeita ml. Pampalo NW-alue varten on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukainen ympäristövaikutusten arviointi, josta yhteysviranomaisena toimiva Pohjois-Karjalan ELY-keskus on antanut arviointiselostuksesta lausunnon 4.10.2013. Aiempi, pelkästään Pampalooa koskeva ympäristövaikutusten arviointi, on toteutettu vuonna 1999.

YVA-lain (468/1994) 13 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai siihen rinnastettavasta muusta päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon (vrt. kaivoslain 56 §). Tämän mukaisesti nyt kuultavana olevaan aineistoon tulee vielä liittää mainittu ympäristövaikutusten arviointiselostus ja siitä yhteysviranomaisen antama lausunto, ja annettavassa päätöksestä on myös kaivoslain 56 §:n mukaisesti käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointi on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Pampalon kaivospiirillä olemassa olevalla kaivoksella ja rikastamolla on toistaiseksi voimassa oleva Itä-Suomen aluehallintoviraston 27.4.2015 myöntämä ympäristölupa

nro 22/2015/1 (ISAVI/18/04.08/2012). Tämä ympäristölupa ei kuitenkaan sisällä Pampalo NW-alueelle sijoittuvaa kaivostoimintaa, joten NW-alueella harjoitettavalle kaivostoiminnalle tulee hakea vielä erikseen ympäristölupaa ennen kuin kaivostoiminta ko. alueella voidaan aloittaa.

Pampalo NW-alueella on sellaisia erityisiä luonnonarvoja, jotka tulee huomioida jo alueella harjoitettavan toiminnan suunnittelussa. Endomines Oy:n Karjalan kultalinjan kaivoshankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tehdyn luontoselvityksen (elokuu 2012) mukaan Pampalo NW-alueella ja/tai sen lähiympäristössä on mm. Metsähallituksen metsätalouden suojelumetsää, ns. vanhaa metsää, vesilain suojelemat alle yhden hehtaarin suuruiset luonnontilaiset lammet, metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, silmällä pidettäviä luontotyyppisiä sekä uhanalaisia lajeja. Suojelumetsien alueella on olemassa olevan tiedon mukaan runsaasti vanhojen metsien uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymiä, joiden esiintymistä on myös tarve lisäselvittää. Toiminnassa on mm. huolehdittava siitä, ettei uhanalaisten lajien elinympäristöjen säilymistä vaaranneta. Näistä erityisistä luonnonarvoista johtuen ELY-keskus katsoo, että kaivostoiminta ml. toiminnan valmistelu sisältäen mm. puiden kaato, voidaan aloittaa NW-alueella vasta, kun kaivostoiminnan edellytykset on tutkittu ympäristölupamenettelyssä ja toiminnalle on myönnetty ympäristölupa. Tällä perusteella myös kaivoslain nojalla tulisi antaa määräys, ettei toimintaa voida aloittaa ennen kuin suunniteltua toimintaa koskien on tehty riittävät selvitykset mm. tarkempi ajantasainen luontoselvitys ja kaivostoiminnanharjoittamisen edellytykset on tutkittu ympäristölupamenettelyssä.

ELY-keskus myös toteaa viitaten edellä mainittuihin luonnonarvoihin, että lupatunnuksella KL2011:0003 Pampalo NW- kaivosalueelle annettu kaivoslupamääräys 1 on tarpeen pitää edelleen voimassa. Lupamääräyksen mukaan hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla. Täsmällisemmin ELY-keskukselle on tarpeen ilmoittaa kaikista toimenpiteistä, joista voi aiheutua vaikutuksia luontoon ja ympäristöön ml. malminetsintätyöhön kuuluva moottoriajoneuvolla liikkuminen alueella.

Kaivoslain 108 §:n mukaan kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslain hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp., s. 134) mukaan kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus. Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Kaivoslain mukainen

vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Kuulemiskirjeen mukaan Endomines Oy on esittänyt kaivoslain 108 §:n mukaisen vakuuden suuruudeksi 85 000 €, jossa on huomioitu myynnistä saatua tuloa 35 000 €, jota kaivosviranomaisena on jo ennakkoon kommentoinut, ettei tätä oteta huomioon. Tämän mukaisesti esitetty vakuus on 110 000 €. Vakuudella katettaisiin seuraavat toimenpiteet: maanalaisen kaivostekniikan purkaminen, tuuletuskuilun päällä olevien rakenteiden purkaminen ja kuilun peittäminen sekä Pampalon louhoksen aitaus.

Kaivoslain hallituksen esityksessä (s.134-135) nostetaan esille, että kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain 143 §:n mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet. Kaivoslain 144 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan harjoittaja saa pitää paikallaan kaivoksesta louhitut kaivosmineraalit sekä maan pinnalla olevat rakennuksen ja rakennelmat kahden vuoden ajan siitä, kun kaivostoiminta on päättynyt. Tämän jälkeenne siirtyvät korvauksetta kiinteistön omistajalle, joka voi vaatia niiden poistamista toiminnanharjoittajan kustannuksella. Lisäksi 150 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan päätyttyä kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Vakuuden tarkoituksena on kattaa ne kulut, jotka aiheutuvat lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jos kyseinen kaivos ei kykenisi niitä itse toteuttamaan.

Toiminnanharjoittaja ei ole sisällyttänyt vakuusesitykseen kaivoslain 143 §:ssä mukaista kaivosalueen kunnostamisen, siistimisen ja maisemoinnin kustannuksia. ELY-keskus katsoo, että kaivoslain mukaisessa luvassa tulee määrätä toiminnan loputtua toteutettavasta kaivosalueen riittävästä kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista näitä koskevasta vakuudesta.

Kaivoslain mukaisella vakuudella tulee kattaa muiden kuin kaivannaisjätealuiden määriteltujen alueiden maisemoinnin kustannukset eli tarpeelliset esim. teiden ja kenttien purkutyöt ns. pima-asetuksen (214/2007) mukaiseen kynnysarvoon, maan muotoilun, kasvukerroksen ja metsittämisen kustannukset sekä myös riittävän seurannan ja mahdolliset vielä myöhemmin mm. maan vajoamisen johtuen tarpeelliset täydentävät toimenpiteet. Ko. vakuudella on tarpeen varautua ainakin muiden kuin toiminnanharjoittajan omistuksessa olevien alueiden maisemoinnin kustannuksiin maanomistajaa tyydyttävällä tavalla. Maisemoinnin osalta vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 200 000 €.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että kaivoksen ylivuotovedet voivat edellyttää vesien käsittelyä ja kuormitus- ja vaikutusseurannan jatkamista toiminnan loppumisen jälkeenkin, mitkä ovat tarpeen ainakin tässä vaiheessa sisällyttää määrättävään

vakuuteen. Näitä toimia ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain mukaisessa vakuudessa, joka koskee vain kaivannaisjätealueita. Tältä osin asetettavaksi vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 100 000 €.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Mari Heikkinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ari Heiskanen. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja POKELY/1016/2015 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1016/2015 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Heikkinen Mari 01.11.2021 10:55

Ratkaisija Heiskanen Ari 01.11.2021 10:56

Endomines Oy
Pampalontie 11
82967 Hattu

22.12.2021

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki

Endomines Oy:n kaivoslain (621/2011) §:n 42 mukainen kaivosoikeuden haltijan vastine Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen 1.11.2021 antamaan lausuntoon POKELY/1016/2015

Viite: Lausuntopyyntö 23.22.2021

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on 23.11.2021 lähettämällään sähköpostilla antanut kaivosoikeuden haltijalle kaivoslain (621/2011) §:n 42 mukaisesti mahdollisuuden antaa vastineen Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antamaan lausuntoon yleisten ja yksityisen etujen turvaamiseksi annettujen määräyksiä tarkistamisesta. Vastine on pyydetty toimittamaan viimeistään 23.12.2021.

Kaivosoikeuden haltija on esittänyt kaivoslain 108 §:n mukaisen vakuuden suuruudeksi 85 000 €. Vakuus kattaisi maanalaisen kaivostekniikan purkamisen, tuuletuskuilun päällä olevien rakenteiden purkamisen ja kuilun peittämisen sekä Pampalon louhoksen aitaamisen.

ELY-keskuksen lausunto

Kaivoslain 108 §:n mukaan kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslain hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp., s. 134) mukaan kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus. Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-aitaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Kaivoslain mukainen vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Kaivoslain hallituksen esityksessä (s.134–135) nostetaan esille, että kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain 144 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan harjoittaja saa pitää paikallaan kaivoksesta louhitut kaivosmineraalit sekä maan pinnalla olevat rakennuksen ja rakennelmat kahden vuoden ajan siitä, kun kaivostoiminta on päättynyt. Tämän jälkeenne siirtyvät korvauksetta kiinteistön omistajalle, joka voi vaatia niiden

poistamista toiminnanharjoittajan kustannuksella. Lisäksi 150 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan päätyttyä kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Vakuuden tarkoituksena on kattaa ne kulut, jotka aiheutuvat lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jos kyseinen kaivos ei kykenisi niitä itse toteuttamaan.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaisesti toiminnanharjoittaja ei ole sisällyttänyt vakuusesitykseen kaivoslain 143 §:ssä mukaista kaivosalueen kunnostamisen, siistimisen ja maisemoinnin kustannuksia. ELY-keskus katsoo, että kaivoslain mukaisessa luvassa tulee määrätä toiminnan loputtua toteutettavasta kaivosalueen riittävästä kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista näitä koskevasta vakuudesta. Kaivoslain mukaisella vakuudella tulee kattaa muiden kuin kaivannaisjätealueiksi määriteltyjen alueiden maisemoinnin kustannukset eli tarpeelliset esim. teiden ja kenttien purkutyöt ns. pima-asetuksen (214/2007) mukaiseen kynnyсарvoon, maan muotoilun, kasvukerroksen ja metsittämisen kustannukset sekä myös riittävän seurannan ja mahdolliset vielä myöhemmin mm. maan vajoamisen johtuen tarpeelliset täydentävät toimenpiteet. Ko. vakuudella on tarpeen varautua ainakin muiden kuin toiminnanharjoittajan omistuksessa olevien alueiden maisemoinnin kustannuksiin maanomistajaa tyydyttävällä tavalla. Maisemoinnin osalta vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 200 000 €.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että kaivoksen ylivuotovedet voivat edellyttää vesien käsittelyä ja kuormitus- ja vaikutusseurannan jatkamista toiminnan loppumisen jälkeenkin, mitkä ovat tarpeen ainakin tässä vaiheessa sisällyttää määrättävään vakuuteen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaisesti näitä toimia ei ole huomioitu ympäristönsuojelulain mukaisessa vakuudessa, joka koskee vain kaivannaisjätealueita. Tältä osin asetettavaksi vakuudeksi tulisi määrätä vähintään 100 000 €.

Kaivosoikeuden haltijan vastine

Kaivosyhtiö kiittää ELY-keskusta lausunnosta, ja esittää vastineensa lausuntoon seuraavassa. Yhtiön näkemyksen mukaan ELY-keskuksen lausunnossa on noussut esiin selkeitä täydennystarpeita yhtiön aiemmin esittämään vakuuteen. Lausunto sisältää kuitenkin ilman tarkempia perusteluja ja laskelmia esitettyjä velvoitteita ja vakuussuunnitelmia, jotka ovat yhtiön näkemyksen mukaan selvästi yliarvioita.

Pampalon kaivoksen ja rikastamon voimassa olevan ympäristöluvan (Dnro ISAVI/18/04.08/2012) lupamääräyksessä 46 on linjattu ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesta vakuudesta seuraavaa:

46. Ennen rikastushiekka-alueen korotuksen käyttöönottoa luvan saajan on asetettava kiinteä 300 000 euron suuruinen hyväksyttävä vakuus kaivannaisjätteen jätahuollon ja vesienkäsittelyn varmistamiseen, kaivannaisjätealueiden käytöstä poistamiseen ja jälkihoidon toteuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä toiminnan päättymisen jälkeiseen tarkkailuun. Summasta 40 000 euroa koskee jälkitarkkailun järjestämistä. Aluehallintovirasto voi vapauttaa ja palauttaa vakuuden osittain tai sitä mukaa kun kaivannaisjätteen jätealueiden käytöstä poistamista, jälkihoitoa ja niiden vaikutusalueella olevia maa-alueita koskevat toimet on tehty.

Ympäristönsuojelulain nojalla annettu vakuus kattaa kaivannaisjätealueiden jälkihoidon toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet vaikutusalueella olevilla maa-alueille sekä toiminnan päättymisen jälkeisen tarkkailun. Kaivosyhtiö muistuttaa, että kaivoslain nojalla ei tule asettaa vakuuksia, jotka jo sisältyvät ympäristönsuojelulain nojalla asetetun vakuuden piiriin.

Kaivoslain (621/2011) luvun 5 §:n 143 mukaisesti kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet. Kaivostoiminnan päätyttyä Pampalon kaivospiirin alue saatetaan kaivosluvan ja kaivosturvallisuusluvan mukaiseen yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon. Kaivospiirin kiinteistö on kaivosyhtiön omistuksessa, täten sulkemiseen liittyvää maisemointia/metsittämistä ei kaivosyhtiön näkemyksen mukaan nähdä yleistä etua turvaavana toimena. Kaivosyhtiön näkemyksen mukaan metsittäminen on yksityistä etua, eikä ELY-keskuksen viranomaisvastuuseen kuulu yksityisen edun saavuttamisen valvominen. Kaivospiirin alueella ei sijaitse muiden kuin toiminnanharjoittajan omistamia kiinteistöjä, joiden maisemointikustannuksiin kaivosluvan mukaisessa vakuudessa tulisi varautua. Alueen geologiassa ei ole merkittäviä määriä happoa tai haitallisia suotovesiä muodostavia kiviä eikä siten sellaisia tie- tai kenttärakenteita, joiden purkaminen olisi ympäristönsuojelullisesti perusteltua kaivostoiminnan päätyttyä. Tie- ja kenttäalueiden mahdollisen kunnostuksen tarpeen arvioinnille esitetään maaperätutkimuksia toiminnan päätyttyä, joilla varmistetaan, että kunnostustoimenpiteille ei ole tarvetta. Kaivosyhtiö esittää kunnostustarvetta arvioivien maaperätutkimuksien osalta vakuutta kasvatettavaksi 20 000 eurolla.

Kaivoslain (621/2011) luvun 5 §:n 144 mukaisesti kaivostoiminnan harjoittaja saa pitää paikallaan kaivoksesta louhitut kaivosmineraalit sekä maan pinnalla olevat rakennukset ja rakennelmat kahden vuoden ajan siitä, kun kaivostoiminta on päättynyt. Tämän jälkeen ne siirtyvät korvauksetta kiinteistön omistajalle, joka voi vaatia niiden poistamista toiminnanharjoittajan kustannuksella. Hallituksen esityksessä kaivoslaiksi (HE 273/2009 vp) linjataan, että §:ssä 144 säädetään kaivostoiminnan harjoittajan ja kiinteistön omistajan suhteesta, eikä kyseessä siten ole julkisoikeudellinen velvollisuus. Pykälän 1 momentti tulee käytännössä sovellettavaksi silloin, kun toiminnanharjoittaja ei omista aluetta. Kaivosyhtiön ollessa myös kiinteistön omistaja ei §:n 150 momentti 1 tule sovellettavaksi tässä tapauksessa, kaivospiirillä sijaitsevien rakennusten ja rakennelmien purkutöistä ei aiheudu korvattavia kustannuksia muille tahoille.

Kaivoslain (621/2011) luvun 5 §:n 150 mukaisesti kaivostoiminnan päätyttyä kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista. Kaivosyhtiön näkemyksen mukaan kaivosluvan mukainen vakuus kattaa mahdolliset korjaavat toimenpiteet ja niiden kustannukset, ja ympäristönsuojelulain mukainen vakuus kattaa kaivosalueen jälkiseurannan- ja tarkkailun. Kaivosyhtiön esittämä kaivoslain mukainen vakuus kattaa §:n 150 mukaiset korjaavat toimenpiteet ja niiden kustannukset.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivoslain mukaiseen vakuuteen tulee lisätä ylivuotovesien kuormitus- ja vaikutusseuranta. Kaivosyhtiön näkemyksen mukaan ylivuotovesien tarkkailu ei sisälly

ympäristönsuojelulain mukaisesti asetettuun jälkitarkkailun vakuuteen, ja se tulee siten sisällyttää kaivoslain mukaiseen vakuuteen. Kaivosyhtiö esittää ylivuotovesien kuormitus- ja vaikutusseurannan osalta vakuutta nostettavaksi 20 000 eurolla.

Kaivosyhtiön näkemyksen mukaan kaivoslain mukaista vakuutta voidaan nostaa ELY-keskuksen esiin nostamien seikkojen mukaisesti yhteensä 50 000 eurolla aiemmin esitetystä. Kaivosyhtiö esittää kaivoslain mukaiseksi päivitettyksi vakuudeksi 135 000 euroa.

Endomines Oy

Ilomantsissa 22.12.2021,

Seppo Tuovinen

Toimitusjohtaja

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 30.12.2022.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite:

Minna Canthin katu 64
Sisäänkäynti Puistokadun puolelta
70100 Kuopio
Näytä osoite kartalla

Postiosoite:

PL 1744
70101 Kuopio

Puhelin:

029 56 42502 (asiakaspalvelu)

Faksi:

029 56 42501

Sähköposti:

ita-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.